Designing a model for evaluating the financial performance of petrochemical companies based on Grounded theory

Mojtaba Shiar Bahadori[1]_ Saber Molla Ali zadeh Zavardehi[*2]_ Ali Mahmoodi Rad[3]

Abstract:

The purpose of this study was to develop a model for evaluating the financial performance of petrochemical companies. The methodology of the research was exploratory in terms of purpose and mixed (quantitative-qualitative) in terms of data collection method. 200 experts and engineers working in petrochemical companies were available by sampling method. To achieve the objectives of the research, first in the qualitative section and after reviewing the background and conducting in-depth interviews with experts and applying the Strauss and Corbin approach from the Grounded theory, the research model was obtained in 98 key concepts, 24 components and 6 dimensions. Structural equation analysis, model validation was performed. The results showed that the good fit index of the whole model is 0.486 and it seems that the results of this study can be effective in evaluating the financial performance of petrochemical companies

Keywords: Evaluation of organizational performance , financial performance Petrochemical Companies, Grounded theory

1. PhD student in Industrial Management Department, Islamic Azad University, Masjed Suleiman Branch, Iran .shiarbahadori@yahoo.com

2. Faculty member of Industrial Engineering Department , Islamic Azad University, Masjed Suleiman Branch, Iran. saber.alizadeh@gmail.com

3. Faculty member of the Mathematics Department, Islamic Azad University, Masjed Suleiman Branch, Iran. alimahmood-irad@gmail.com

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

مقاله علمی - پژوهشی

تاریخ دریافت ۱۳۹۹/۱۲/۰۴ تاریخ پذیرش ۱۳۹۹/۰۳/۰۳

طراحی الگوی ارزیابی عملکرد مالی شرکت‌های پتروشیمی مبتنی بر نظریه داده بنیاد

مجتبی شیاربهادری[۱] _ صابر ملاعلیزاده زواردهی[۲*] _ علی محمودی راد[۳]

چکیده

هـدف از این پژوهش، تدوین الگویی برای ارزیابی عملکرد مالی شـرکت‌های پتروشـیمی بوده اسـت. پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی از نوع اکتشافی و ازنظر شیوه گردآوری اطلاعات، آمیخته(کمی-کیفی)بوده اسـت.جامعه آماری در بخش کیفی شـامل ۲۰نفرازخبرگان حرفه ای و دانشگاهی این حوزه به شـیوه نمونه‌گیری غیر احتمالی هدفمند تا سـطح اشـباع و در بخش کمی نیز، تعـداد ۲۰۰ نفر از کارشناسـان و مهندسـان شاغل در شرکت‌های پتروشـیمی به روش نمونه‌گیری انتخاب شدند . برای دسـتیابی بـه اهداف پژوهـش، ابتدادربخش کیفی و پس از مرور پیشـینه و انجـام مصاحبه عمیق با خبرگان وبا به‌کارگیری رویکرد اشتراوس وکوربین از نظریه داده بنیاد،مدل پژوهش در قالب ۹۸ مفهوم کلیدی،۲۴مؤلفه و۶بعد حاصل گردید سپس در بخش کمی پژوهش، با به‌کارگیری روش تجزیه‌وتحلیل معادلات سـاختاری، اعتبارسـنجی مدل انجام شد. نتایج پژوهش نشان داد، شاخص نکویی برازش کل مدل درحد قابل‌قبول۰/۴۸۶اسـت و به نظر می‌رسـد نتایج حاصل از این پژوهـش می‌تواند در ارزیابی عملکرد مالی شرکت‌های پتروشیمی مؤثرباشد.

واژگان کلیدی: ارزیابی عملکرد سازمانی، عملکرد مالی، شرکت‌های پتروشیمی، نظریه داده بنیاد

۱. دانشجوی دوره دکتری گروه مدیریت صنعتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مسجدسلیمان، ایران shiarbahadori@yahoo.com .
۲. عضو هیات علمی گروه مهندسی صنایع، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مسجدسلیمان، ایران. (نویسنده مسئول): saber.alizadeh@gmail.com
۳. عضو هیات علمی گروه ریاضی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مسجد سلیمان، ایران. alimahmoodirad@gmail.com

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

مقدمه

موضــوع ارزیابی عملکــرد یکی از حیاتی‌ترین مباحــث مدیریتی در تمام ســازمان‌ها و جوامع پویای علمی اســت که به دلیل اهمیت آن پژوهش‌های وســیعی در این زمینه انجام‌گرفته است (Han et al., 2019). واضح است که در دنیای رو به رشد امروزی عملکرد ضعیف سازمان‌ها می‌تواند همچون اهرمی قدرتمند، همه‌ساله بسیاری از سازمانها را از صحنه رقابت حذف کند (Hwang et al., 2019). در عصر کنونی تحولات شــگرف دانش مدیریت وجود نظام ارزیابی را اجتناب‌ناپذیر کرده است به‌گونه‌ای که فقدان نظام ارزیابی در ابعاد مختلف یک ســازمان، اعم از ارزیابی در اســتفاده از منابع و امکانات، کارکنان، اهداف و اســتراتژی را می‌توان به‌عنوان یکی از علائم ناهنجاری‌های آن سازمان قلمداد کرد (Hegazy et al., 2020). این مهم در ســال‌های اخیر محققان و کاربران بســیاری را به چالش کشــیده اســت در حالی‌که درگذشــته تمرکز تمام شــرکت‌های تجاری تنها برروی شاخص‌های مالی به‌عنوان ابزار ارزیابی عملکرد بوده اســت. در اوایل دهه ۸۰ میلادی کاپلن و نورتن بســیاری از ناکار آرایی‌های سیســتم‌های حســابداری مدیریت را نمایان ســاختند که نیاز مبرم به طراحی سیستم‌های چندگانه ممیزی را دوچندان کرده است (Abdel-Basset et al., 2020). لازم به ذکر است عدم وجود نظام ارزیابی عملکرد در یک سازمان به معنای قطع زنجیره ارتباط میان دنیای بیرون و درون سازمان تلقی می‌شود کــه به‌مــرور زمان منجر به بروز پدیده مرگ ســازمانی خواهد شــد (Javadi et al, 2018). در این میان برای تجزیه‌وتحلیل کیفی داده‌های حاصل از پژوهش از نظریه‌پردازی داده بنیاد استفاده‌شــده اســت. این روش در دهه ۱۹۷۰ با ایجاد تحولی عظیم در روش‌های کیفی توانست بالندگی و شکوفایی قابل وصفی در این زمینه ایجاد کند (دانایی‌فرد و همکاران ۱۳۹۸). از ســوی دیگر ایجاد ارتباط مناســب میان عناصر مؤثر در یک مدل و ساده‌ســازی روابط میان آن‌ها به‌طور چشــمگیر و قابل‌درکی از طریق معادلات ساختاری قابل حصول می‌باشد که در این پژوهش به‌کارگیری این دو روش به پیشبرد هرچه بیشتر اهداف پژوهش کمک کرده است

(Tan & Wong, 2015). از اواخر دهه‌های قرن بیستم، پارادایم جدیدی در علم مدیریت آغاز شد. در این سال‌ها، با توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات و شبکه‌های اطلاعاتی و اجتماعی، جهانی‌شدن شــرکت‌ها نیز ســرعت گرفته اســت. درصورتی‌که ارزیابی عملکرد با دیدگاه فرایندی و به‌طور صحیح و مســتمر انجام شــود، موجب ارتقا و پاســخگویی دســتگاه‌های اجرایی و اعتماد عمومی به عملکرد ســازمان‌ها و کارایی و اثربخشــی دولت در بخش دولتی‌می‌شــود و نیز در بخش غیردولتی نیز موجب ارتقای مدیریت منابع، رضایت مشــتری، کمک به توســعه ملی، ایجــاد قابلیت‌های جدید، پایداری و ارتقای کلاس جهانی شرکت‌ها و مؤسسات خواهد شد. به همین منظور طراحی و استقرار نظام ارزیابی از نیازهای ضروری یک سازمان جهت تعیین میزان دستیابی به اهداف است (Verma, (2018.

ارزیابی عملکرد ســازمان با بهره‌مندی از ابزارهای مختلف مدت‌ها است که موردتوجه مدیران و

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

ذینفعان سازمان‌ها می‌باشد و نتایج حاصل از آن توانسته است راهگشای بسیاری از مسائل و مشکلات سازمانی بوده باشد و منجر به بهبود عملکرد سازمان و مدیریت مؤثر عملکرد گردد. این مسئله مدتی است که به‌عنوان یک مشکل در حوزه ارزیابی عملکرد به‌خصوص از منظر ذینفعان و هدایت‌کنندگان سازمانی مطرح بوده و گاهی اوقات عدم توجه به این موضوع منجر به قضاوت و تصمیم‌گیری ناصحیح و هدر رفتن منابع و شکست شده است. هرچند در مواردی نیز به موضوع پرداخته می‌شود، ولی به دلیل عدم وجود مدلی برای ارزیابی و بعضاً عدم تعریف شاخص‌های لازم برای‌اندازه‌گیری و بررسی در سازمان‌ها، موجب شده که همه جوانب پروژه یا سازمان (مورد ارزیابی) مورد ملاحظه قرار نگیرد و فرایند ارزیابی نامشخص و ناقص باشد. این‌گونه نتایج از روایی و اعتبار لازم برخوردار نیست و نمی‌توان به نتایجی که مؤید رشد مناسب و مورد انتظار در دوره موردنظر و انتقال مؤثر و موفق سازمان یا محصول به دوره بعد باشد، دست یافت. در سالهای اخیر شیوه‌های ارزیابی عملکرد تفاوت‌های چشمگیری نسبت به قبل داشته است، سازمان‌ها برای تعیین میزان عملکرد و با توجه به تفاوتهایی که در مأموریت سازمان‌ها پدید آمده است، بایستی از روش‌های متناسبی استفاده نمایند (Ousama, 2019). ارزیابی موقعیت و عملکرد سازمان می‌تواند مدیر را در شناسایی شرایط موجود، هدایت امور عملیاتی- اجرایی و همچنین برنامه‌ریزی برای افزایش کارایی واحد تولید راهنمایی نماید. ازاین‌رو بهره‌برداری از نظام مدیریتی هدفمند به روشی که بتواند پاسخگوی نیازهای مدیریتی همگام با دگرگونی‌های جدید در زمینه برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت و بلندمدت باشد، به‌صورت یک ضرورت درآمده است (Ozkan, 2017). در حال حاضر، روش‌های مختلفی برای ارزیابی عملکرد در شرکت‌های پتروشیمی وجود دارد. این امر در برخی جهات، هم‌پوشانی‌هایی با فعالیت‌های این نهاد به همراه داشته است. با توجه به اهمیت بسیار بالای صنعت پتروشیمی در رشد و توسعه کشور و اینکه صنعت پتروشیمی نقش محوری در این خصوص دارد، لذا ارزیابی عملکرد صنعت پتروشیمی بخصوص در دوران تحریم از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است و درصورتی‌که واحدهای ذی‌ربط صنعت پتروشیمی از اختیارات نسبتاً زیادی برخوردار باشند، می‌توانند در توسعه کشور حرکت آفرین باشند. البته زمانی مدیران می‌توانند وظایف خود را به بهترین شکل انجام دهند که فعالیت‌های آن‌ها مورد ارزشیابی دقیق قرارگرفته باشد و متناسب با نتایج به‌دست‌آمده، بازخوردهای اصلاحی موردتوجه قرار گیرد. با توجه به بررسی‌های به‌عمل‌آمده، تاکنون نظام مشخص و استانداردی برای ارزیابی عملکرد صنعت پتروشیمی تدوین‌نشده است. و ارزیابی‌هایی که اکنون در حال اجرا هستند دارای نقطه ضعف‌های زیادی است و اکثر مجریان از نحوه آیتمهای آن و نحوه گزارش دهی احساس نارضایتی دارند.

هدف کلی از انجام پژوهش حاضر، طراحی مدل ارزیابی عملکرد واحدهای مالی شرکت‌های پتروشیمی بود. در این پژوهش به این سوال کلی پاسخ داده شد که؛ مدل ارزیابی عملکرد واحدهای مالی شرکت‌های پتروشیمی، چگونه است؟ همچنین عوامل علّی، پدیده محوری، عوامل زمینه‌ای،

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

راهبردها، عوامل مداخله‌گر و پیامدها در ارزیابی عملکرد واحدهای مالی شرکت‌های پتروشیمی کدام انـد؟ برازش هر یک از عوامـل علّی، پدیده محوری، عوامل زمینـه‌ای، راهبردها، عوامل مداخله‌گر و پیامدهای مدل ارزیابی عملکرد واحدهای مالی شرکت‌های پتروشیمی در مدل نهایی چگونه است؟ و مدل ارزیابی عملکرد مالی شرکت‌های پتروشیمی چگونه است؟

روش‌شناسی

بـا توجه به اینکه هدف اصلی از انجام ایـن پژوهش، طراحی الگویی برای ارزیابی عملکرد مالی شـرکت‌های پتروشیمی بوده اسـت، ازاین‌رو، پژوهش از نوع کاربردی و با روش غالب اکتشافی انجام شـد. به اعتقاد بازرگان (۱۳۸۷)، وقتی برای تبیین فرآیندی نیازمندبه نظریه باشـیم، تحقق این امر مستلزم استفاده از راهبردی است که متضمن ساخت نظریه باشد. به‌ویژه، زمانی که نظریه‌های موجود (به‌خوبـی) قادر به تبیین چنین فرآیندی نباشـد، به کمک نظریه‌ی داده بنیـاد می‌توان درباره وقوع این فرآیند یا مشـکل یا افراد مورد مشـاهده نظریه‌ای را شـکل‌دهی کرد. در همین راستا و تحت این شـرایط، استفاده از روش نظریه‌ی داده بنیاد توسـط محققین پیشنهاد و به کار گرفته شد. همچنان که کرسـول(۲۰۰۵) سـه رهیافت مسـلط را در نظریه‌سـازی داده بنیاد، قابل تمیز می‌داند: رهیافت نظام‌مند[1]، که با اثر استراوس و کوربین(۱۹۹۸) شناخته می‌شود؛ رهیافت ظاهر شونده[2]، که مربوط به اثر گلیزر(۱۹۹۲) اسـت؛و رهیافت ساخت گرایانه[3] که توسط چارمز(۲۰۰۰) حمایت می‌شود. گزینش بین این سه رهیافت، مستلزم ملاحظات مختلفی است(دانایی‌فرد و همکاران، ۱۳۹۱). ازاین‌رو با توجه به این مهم که پژوهشـگر در نظر داشـت تجارب، دانش، آگاهی، تفکرات و دیدگاه‌های افراد مرتبط و فعال در رابطه با ارزیابی عملکرد مالی شرکت‌های پتروشیمی را به‌منظور مشخص کردن و شکل‌دهی به یک نظریه بررسی نماید، نظریهٔ داده بنیاد به‌عنوان یک شیوهٔ مناسب انتخاب شد. از سوی دیگر با توجه به این‌که در این مقاله، پژوهشـگر به دنبال تجارب افراد با اسـتفاده از رویکردی سیستماتیک و فرایندی است، از رهیافت نظام‌مند به‌منظور نظریه‌پردازی داده بنیاد استفاده نمود.

ازآنجایی‌که مرور پیشـینه و پژوهش‌های گذشـته، بیانگر ضعف مدل‌های ارزیابی عملکرد مالی موجود در شـرکت‌های پتروشـیمی بود و پژوهشـگر به دنبال درک عمیق‌تـری از ابعاد و مؤلفه‌های کلیـدی و کاربردی مدل ارزیابی عملکرد مالی شـرکت‌های پتروشـیمی بود، بـه همین خاطر، ابتدا از روش تحقیـق کیفی و گردآوری داده‌ها با اسـتفاده از نظریه داده بنیاد به‌منظور شـکل‌گیری مدل مفهومی پژوهش استفاده شد بدین ترتیب که ابتدا و در بخش اول، گردآوری داده‌های کیفی موردنیاز

1. Systematic
2. Emergent
3. Constructivist

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

با استفاده از نظریهٔ داده بنیاد بر اساس مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته، رو در رو، با طرح پرسش‌هایی در بـازه زمانـی ۳۰ تا ۱۲۰ دقیقه از خبـرگان، بدین‌صورت که اجرای مصاحبه‌ها با اسـتفاده از یک پروتکل اولیه آغاز می‌شـد. و پس‌ازآن، با پیشـرفت مصاحبه‌ها و شناسـایی مفاهیم و طبقه‌بندی‌های جدید در مدل، پروتکل مصاحبه تکمیل و سـؤال‌های آن‌ها به‌تبع مدل مفهومی اکتشـافی گسترش و تکامـل می‌یافت. بعد از جمع‌آوری داده‌ها بدین طریق، با اسـتفاده از نرم‌افزار اطلس تی آی از روش کیفـی با رویکرد سیسـتماتیک اشـتراوس و کوربین تجزیه‌وتحلیل داده‌هـا در مراحل کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام شـد به‌نحوی‌که طی مرحله کدگذاری باز، داده‌ها به بخش‌های مجزا تقسـیم شـد و برای به دست آوردن مشابهت‌ها و تفاوت‌هایشـان موردبررسی قرار گرفت. در بخش کدگذاری محوری از شـرایط علّی، راهبردها، شـرایط زمینه‌ای و پیامدها به‌عنوان سـایر مقوله‌های تأثیرگذار بر هسته اصلی پژوهش استفاده شد. در مرحله کدگذاری انتخابی با تشریح خط اصلی پژوهش، به ایجاد ارتباطی مستدل میان مقوله‌های تکمیلی حول مقوله محوری با استفاده از مدل طراحی‌شده پرداخته شد. در مرحله بعد از ایجاد ارتباط میان مقوله‌ها و ابعادشان، به‌راستی آزمایی روابط و داده‌ها پرداخته شـد (Seidel & Urquhart, 2016). ایـن مراحل مطابق جدول (۲) ارائـه و الگوی ارزیابی عملکرد مالی شرکت‌های پتروشیمی به‌صورت اکتشافی بر اساس شکل (۱) طراحی و برآورد گردید.

پـس‌ازآن در بخـش دوم پژوهش بعد از انجام تجزیه‌وتحلیل‌هـای کمی و تحلیل‌های معادلات سـاختاری مدل شناسایی‌شده اعتبار سـنجی گردید. در این بخش تلاش شده است تا از طریق مدل معادلات ساختاری، مدل نظری داده بنیاد از طریق یک مطالعه میدانی به‌صورت عملی مورد آزمون و راستی آزمایی قرار گیرد. سپس برای اطمینان از پایایی پرسشنامه، از ضریب آلفای کرونباخ و به‌منظور بررسـی فرضیه‌ها و اعتبارسنجی مدل، از معادلات ساختاری و نرم‌افزار PLS استفاده شد. لازم به ذکر است در بخش کمی ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه ۹۸ سوالی بر مبنای گویه های مدل و مقیاس ۵ گزینه‌ای طیف لیکرت بوده اسـت و برای کسـب روایی پرسشـنامه نهایی، از طریق کسب و اعمال نظرات خبرگان طی دو مرحله، روایی صوری و محتوایی کسب‌شده است.

شـیوه نمونه‌گیری در بخش کیفی به روش غیـر احتمالی هدفمند و از نوع نمونه‌گیری قضاوتی بـر مبنای نظریـه داده بنیاد به‌منظور بهره‌گیری از مصاحبه عمیق با خبرگان حرفه‌ای و دانشـگاهی، تعداد ۲۰ نفر نمونه(مشـارکت‌کننده) انتخاب شـدند. نمونه‌گیری هدفمند به شـیوه نظری تا سـطح اشـباع انتخاب شـد. مبنای انتخاب خبرگان و متخصصین، دارا بودن حداقل ده سـال سابقه فعالیت در حوزه‌های مدیریت صنعتی، مدیریت مالی و حسـابداری، با مدرک تحصیلی کارشناسـی ارشـد و بالاتر(آشـنایی با فرایندهای پژوهشـی) و دارا بودن سمت سـازمانی رسمی بالاتر از پایه۱۵ دریکی از فرآیندهای اصلی مدیریت یا ارزیابی عملکرد سـازمانی بوده است. در مورد متخصصین دانشگاهی نیز آثار علمی انتشـار یافته با موضوع مرتبط در زمینه ارزیابی عملکرد در خصوص شناسـایی افراد ملاک

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

عمل قرارگرفت. در روش نمونه گیری در بخش کمی که با شـیوه نمونه گیری در دسـترس به روش تصادفی ساده انجام شده است، تعداد ۲۰۰ نفر از کارشناسان و مهندسان شاغل در شرکت‌های صنایع پتروشـیمی خلیج فارس مشارکت داشتند. درمجموع روش‌شناسـی، ابزار جمع‌آوری اطلاعات،جامعه آماری و روش نمونه گیری در جدول (۱) آمده است:

یافته‌ها

در ایـن بخش داده‌های حاصـل از مصاحبه با خبرگان، با اسـتفاده از نظریه داده بنیاد تحلیل گردیـد. ایـن داده‌ها که از طریق مصاحبه عمیق با ۲۰ نفر از خبرگان حرفه ای و دانشـگاهی حاصل گردید در طی سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی شدند. بدین ترتیب که در کدگذاری باز گفتگوهای کلیدی در مصاحبه‌ها در قالب مفاهیم اولیه شناسایی‌شده و در کدگذاری سـطح دو به مقوله‌ها و در کدگذاری سـطح سه به مؤلفه‌ها یا ابعاد اصلی مدل با رویکرد سیستماتیک اشـتراوس و کوربین شـامل موجبات علّی، مداخله‌گرها، شـرایط و زمینه‌ها ، پیامدها و پدید محوری و راهبردها تبدیل‌شـده است. سؤالات مصاحبه به شـرح ذیل می‌باشد: سؤالات مصاحبه به شرح ذیل می‌باشد:

- به نظر شما جایگاه صنعت پتروشیمی در نظام مالی ایران چه وضعیتی دارد؟
- لطفـاً دیدگاه خود را در مورد عملکرد صنعت پتروشـیمی و به‌ویژه عملکرد مالی این صنعت بیان نمایید.
- بـه نظر شـما ارزیابی عملکرد واحدهای مالی در صنعت پتروشـیمی از چـه اهمیت و ضرورتی برخوردار است؟
- به نظر شما عوامل علّی و اثرگذار بر عملکرد "واحدهای مالی" در صنعت پتروشیمی چه کدامند؟

جدول ۱
مراحل تحقیق، روش‌شناسی، جامعه آماری و نمونه

رویکرد	ابزار جمع‌آوری اطلاعات	روش تحلیل داده‌ها	جامعه آماری	نمونه	روش نمونه گیری
کیفی	مصاحبه عمیق	تحلیل محتوای کیفی با نظریه بر خواسته از داده‌ها	صاحب‌نظران و خبرگان حرفه‌ای و دانشگاهی صنعت پتروشیمی کشور	۲۰ نفر	غیر احتمالی هدفمند
کمی	پرسشنامه نظر خبرگان	تحلیل معادلات ساختاری، تحلیل عاملی و آزمون فریدمن	کارشناسان و مهندسین شرکت‌های پتروشیمی (صنایع پتروشیمی خلیج فارس)	۲۰۰ نفر	در دسترس- تصادفی ساده

تنظیم از نویسندگان

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

◄ به نظر شما بهترین شاخص‌های مالی جهت ارزیابی عملکرد مالی در صنعت پتروشیمی کدام اند

◄ به نظر شما مهم‌ترین راهبردها و اقدامات لازم جهت بهبود شاخص‌های عملکرد مالی در صنعت پتروشیمی چه راهبردها و اقداماتی هستند؟

◄ به نظر شما درصورتی‌که راهبردها و اقدامات مدنظر شما به‌درستی اجرایی شوند؛ مهم‌ترین پیامدهای بهبود شاخص‌های عملکرد مالی در صنعت پتروشیمی چه پیامدهایی هستند؟

◄ به نظر شما راهبردها و پیامدهای مرتبط با آن، تحت تأثیر کدام عوامل بستر/زمینه‌ای (خاص) هستند؟

◄ به نظر شما مهم‌ترین عوامل مداخله‌گر (عوامل عام) جهت اجرایی نمودن راهبردها باهدف تحقق پیامدهای مرتبط، کدام عوامل هستند؟

همچنین کدگذاری محوری پژوهش در بخش کیفی بر اساس نظریه داده بنیاد حاکی از تعداد ۹۸ گویه می‌باشد که با به‌کارگیری گویه‌ها، تعداد۲۴ مقوله با منشاء کدگذاری محوری به دست آمد. در انتها با رویکرد سیستماتیک روش اشترواس و کوربین تعداد ۶ مؤلفه به شرح جدول(۲) استخراج گردید. بر همین مبنا مدل ارزیابی عملکرد مالی شرکت‌های پتروشیمی در قالب شکل(۱) طراحی گردید. لازم به ذکر است که توصیف متغیرهای تحت مطالعه بیانگر میانگین نمرات بالای ۳ (حد وسط طیف ۵گزینه‌ای) می‌باشد که این مهم تمایل پاسخ‌دهندگان به سمت انتخاب گزینه‌های ۴ و ۵ را نشان داد. از سوی دیگر قرارگیری مقادیر متغیرها در بازه عددی ۱ تا ۵ نشان‌دهنده ورود و کدگذاری بدون نقص اطلاعات از پرسشنامه‌ها به نرم‌افزار بود.

اعتبارسنجی مدل ارزیابی عملکرد: در بررسی اعتبار سنجی مدل و ارزیابی بار عاملی بین گویه‌ها و متغیرهای مکنون، بار عاملی مقدار عددی است که میزان شدت رابطه بین یک متغیر پنهان و متغیر آشکار مربوطه را طی فرآیند تحلیل مسیر مشخص می‌کند و مقدار آن برای هر یک از متغیرهای

جدول۲
نتایج حاصل از کدگذاری

ردیف	ابعاد اصلی مدل	مقوله	گزاره
۱	شرایط علی	۶	۳۰
۲	پدیده محوری	۱	۴
۳	عوامل بستر یا زمینه‌ای	۴	۱۵
۴	عوامل مداخله‌گر	۵	۱۸
۵	راهبردها و اقدامات	۴	۱۵
۶	پیامدها	۴	۱۶

یافته‌های پژوهش

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

شکل ۱

مدل نهایی پژوهش

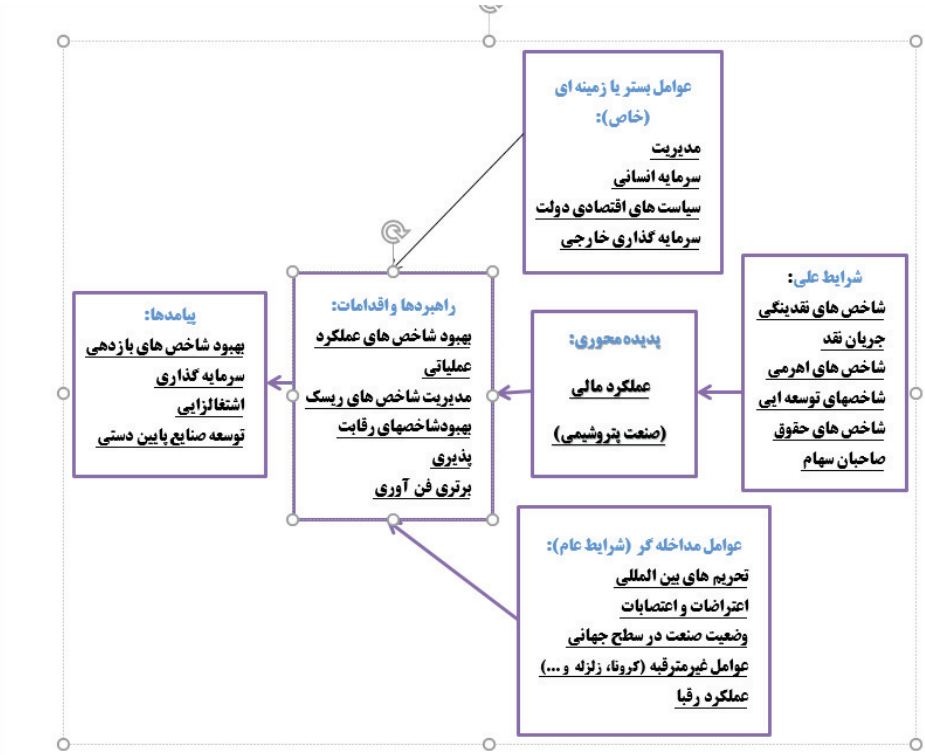

یافته‌های پژوهش

مشـــاهده‌پذیر با متغیر پنهان مربوطه حداقل مقدار قابل‌قبول ۰,۴ می‌باشد (Abdi & Williams, 2010). جدول(۳) مقدار آماره تی و بارعاملی استانداردشـــده بین ســـؤالات و متغیرها را نشـــان می‌دهد که در تمامی موارد به ترتیب بیشـــتر از ۱,۹۶ و ۰,۴ محاسبه‌شـــده اســـت. لذا نتایج حاکی از آن است که با توجه به داده‌های گردآوری‌شده سؤالات به‌درستی در مدل تغذیه‌شده‌اند و ایجاد هرگونه تغییر در آن غیرضروری می‌باشد.

ارزیابـــی پایایی مـــدل: ضریب آلفـــای کرونبـــاخ (Alpha Coefficient) و ضریـــب پایایی ترکیبی (Composite Reliability) (CR) معیارهایی برای بررســـی سازگاری درونی بین متغیرهای مشاهده‌پذیر در یک مدل اندازهگیری محسوب می‌شوند. سازگاری درونی نشانگر میزان همبستگی بین یک متغیر و گویـــه های مربوط به آن اســـت. معیار قابل‌قبول بودن برای ضریب آلفـــای کرونباخ و ضریب پایایی ترکیبی که نشـــاندهنده پایایی مدل اندازه‌گیری خواهد بود، حداقل مقدار ۰,۷ می‌باشـــد (Helms et al., 2006). مقادیر گزارش‌شـــده در جدول (۴) بیانگر پایایی تمامی متغیرهای تحت مطالعه می‌باشد و

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

جدول ۳
مقادیر باره‌ای عاملی و اثبات معناداری آن

مؤلفه‌ها	متغیرها	بار عاملی	مقدار آماره تی	نتیجه
شرایط علی	شاخص‌های نقدینگی	۰/۷۳۷	۰/۵۴۴	معنی‌دار
	جریان نقد	۰/۷۹۶	۰/۶۳۴	معنی‌دار
	شاخص‌های اهرمی	۰/۷۰۵	۰/۴۹۷	معنی‌دار
	ساختار سرمایه	۰/۵۲۴	۰/۲۷۴	معنی‌دار
	شاخص‌های توسعه‌ای	۰/۸۲۲	۰/۶۷۵	معنی‌دار
	شاخص‌های حقوق صاحبان سهام	۰/۶۱۱	۰/۳۷۴	معنی‌دار
پدیده محوری	عملکرد مالی	۰/۵۹۷	۰/۳۵۷	معنی‌دار
راهبردها و اقدامات	بهبود شاخص‌های عملکرد عملیاتی	۰/۸۹۹	۰/۸۰۸	معنی‌دار
	مدیریت شاخص‌های ریسک	۰/۸۱۸	۰/۶۷۰	معنی‌دار
	ارتقا شاخص‌های رقابت‌پذیری	۰/۸۴۸	۰/۷۱۵	معنی‌دار
	فناوری	۰/۸۶۵	۰/۷۴۸	معنی‌دار
عوامل بستر یا زمینه‌ای	سیاست‌های اقتصادی دولت	۰/۶۳۴	۰/۴۰۲	معنی‌دار
	سرمایه‌گذاری خارجی	۰/۸۴۸	۰/۷۱۹	معنی‌دار
	سرمایه انسانی	۰/۷۸۷	۰/۶۱۹	معنی‌دار
	مدیریت	۰/۷۱۷	۰/۵۱۴	معنی‌دار
عوامل مداخله‌گر	تحریم‌های بین‌المللی	۰/۶۵۸	۰/۴۳۳	معنی‌دار
	اعتراضات و اعتصابات	۰/۸۰۸	۰/۶۵۳	معنی‌دار
	وضعیت صنعت در مقیاس جهانی	۰/۶۷۱	۰/۴۵۰	معنی‌دار
	عوامل غیرمترقبه	۰/۸۵۸	۰/۷۳۷	معنی‌دار
	عملکرد رقبا	۰/۸۵۸	۰/۷۳۶	معنی‌دار
پیامدها	بهبود شاخص‌های بازدهی	۰/۷۹۳	۰/۶۲۹	معنی‌دار
	سرمایه‌گذاری	۰/۷۳۵	۰/۵۴۰	معنی‌دار
	اشتغال‌زایی	۰/۷۶۵	۰/۵۸۵	معنی‌دار
	توسعه صنایع پایین‌دستی	۰/۷۵۴	۰/۵۶۹	معنی‌دار

یافته‌های پژوهش

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

ازآنجاکه ضریب پایایی ترکیبی همه متغیرهای موردمطالعه نیز بیشـــتر از ۰,۷ به‌دســـت‌آمده، بار دیگر مناسب بودن پایایی متغیرها را تایید می‌نماید.

روایی همگرا (CV): منظور از روایی همگرا (Convergent Validity) ســـنجش میزان تبیین متغیر مکنون توسط متغیرهای مشاهده‌پذیر است که با معیار میانگین واریانس استخراج‌شده (AVE) مشخص می‌گردد. به‌عبارتی‌دیگر این شاخص میزان همبستگی یک سازه را با گویه های نشاندهنده خود بیان

جدول ۴
شاخص‌های ضریب آلفای کرونباخ و ضریب پایایی ترکیبی

	متغیرها	Alpha (>0.7)	CR (>0.7)	نتیجه
شرایط علی	شاخص‌های نقدینگی	۰/۸۴۲	۰/۸۸۱	مطلوب
	جریان نقد	۰/۸۹۹	۰/۹۲۶	مطلوب
	شاخص‌های اهرمی	۰/۸۴۹	۰/۹۰۸	مطلوب
	ساختار سرمایه	۰/۸۷۳	۰/۹۲۲	مطلوب
	شاخص‌های توسعه‌ای	۰/۸۶۷	۰/۹۰۱	مطلوب
	شاخص‌های حقوق صاحبان سهام	۰/۸۶۳	۰/۸۹۶	مطلوب
پدیده محوری	عملکرد مالی	۰,۷۳۹	۰/۸۳۷	مطلوب
راهبردها و اقدامات	بهبود شاخص‌های عملکرد عملیاتی	۰/۷۷۸	۰/۸۷۱	مطلوب
	مدیریت شاخص‌های ریسک	۰/۸۱۲	۰/۸۷۷	مطلوب
	ارتقاء شاخص‌های رقابت‌پذیری	۰/۸۷۹	۰/۹۱۲	مطلوب
	فناوری	۰/۷۸۸	۰/۸۷۶	مطلوب
عوامل مداخله‌گر	تحریم‌های بین‌المللی	۰/۸۱۴	۰/۸۷۷	مطلوب
	اعتراضات و اعتصابات	۰/۷۲۱	۰/۸۲۷	مطلوب
	وضعیت صنعت در مقیاس جهانی	۰/۷۸۳	۰/۹۰۲	مطلوب
	عوامل غیرمترقبه	۰/۸۲۴	۰/۸۸۳	مطلوب
	عملکرد رقبا	۰/۸۳۶	۰/۸۹۱	مطلوب
عوامل بستر یا زمینه‌ای	سیاست‌های اقتصادی دولت	۰/۸۴۴	۰/۹۲۷	مطلوب
	سرمایه‌گذاری خارجی	۰/۸۶۷	۰/۹۰۹	مطلوب
	سرمایه انسانی	۰/۸۴۶	۰/۹۰۱	مطلوب
	مدیریت	۰/۸۱۹	۰/۸۸۳	مطلوب
پیامدها	بهبود شاخص‌های بازدهی	۰/۸۳۸	۰/۸۸۶	مطلوب
	سرمایه‌گذاری	۰/۷۵۸	۰/۸۳۸	مطلوب
	اشتغال‌زایی	۰/۷۴۰	۰/۸۳۸	مطلوب
	توسعه صنایع پایین‌دستی	۰/۷۷۴	۰/۸۹۸	مطلوب

یافته‌های پژوهش

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

می‌دارد که حداقل معیار آن برابر با ۰,۵ در نظر گرفته می‌شود (Tong, 1999) نتایج حاصل از میانگین واریانس استخراج‌شده متغیرها در جدول(۵) حاکی از روایی همگرا با این شاخص می‌باشد.

روش فورنـــل و لارکر: در بررســـی روایی واگرا؛ روایی واگرا بیان‌کننده این موضوع می‌باشـــد که سؤالات یک بعد باید از ابعاد دیگر متمایز بوده و با یکدیگر اختلاف یا واگرایی داشته باشند. برای روایی واگرا در مدل اندازه‌گیری انعکاسی از آزمون فورنل و لارکر استفاده شده است. جدول (۶) نتایج روش فورنل و لارکر در خصوص بررســـی روایی واگرا را نشـــان می‌دهد. جذر AVE هر متغیر در قطر اصلی قرار دارد و مقادیر همبســـتگی متغیرها در زیر قطر اصلی قرارگرفته اســـت. لزوم تایید روایی واگرا در این روش، بیشتر بودن قطر اصلی از مقادیر زیرین آن می‌باشد که در این تحقیق این اتفاق رخ‌داده و روایی واگرا به روش فورنل و لارکر تایید شد.

شـــاخص‌های اندازه‌گیری برازش مدل: تحلیل کیفی و کمی: شاخص GOF جهت اندازه‌گیری

جدول ۵

شاخص میانگین واریانس استخراجی

ردیف	متغیرها	AVE>۰,۵	نتیجه
۱	شرایط علی	۰,۵۰۰	مطلوب
۲	پدیده محوری	۰,۵۶۲	مطلوب
۳	راهبردها و اقدامات	۰,۷۳۵	مطلوب
۴	عوامل بستر یا زمینه‌ای	۰,۵۶۳	مطلوب
۵	عوامل مداخله‌گر	۰,۶۰۱	مطلوب
۶	پیامدها	۰,۵۸۰	مطلوب

یافته‌های پژوهش

جدول ۶

نتایج روایی واگرا به روش فورنل و لارکر

ابعاد	شرایط علی	پدیده محوری	راهبردها و اقدامات	عوامل بستر	عوامل مداخله‌گر	پیامدها
شرایط علّی	۰,۷۱					
پدیده محوری	۰,۵۹	۰,۷۵				
راهبردها و اقدامات	۰,۶۳۸	۰,۶۹۸	۰,۸۶			
عوامل بستر	۰,۱۹۸	۰,۲۳۷	۰,۴۲۹	۰,۷۵		
عوامل مداخله‌گر	۰,۴۴۳	۰,۴۶۷	۰,۴۴۷	۰,۱۱۱	۰,۷۸	
پیامدها	۰,۲۹۱	۰,۳۱۵	۰,۴۵۶	۰,۳۹۲	۰,۲۳۵	۰,۷۶

یافته‌های پژوهش

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

میـــزان برازندگی مدل بر اســـاس رابطه (۱) به‌وضوح اثبات کرده اســـت که مـــدل تحت مطالعه با میـــزان۰,۴۸۶ =GOF از قـــدرت برازندگی بالایی برخوردار اســـت (Akter et al., 2011) این نتایج در جدول (۷) ارائه‌شـــده اســـت. از ســـوی دیگر پارامترهایی کلیدی همچون ضرایب مسیر بتا $\beta\beta$ و معنـــاداری آن به کمـــک مقادیر t-value در کنار دیگر معیارها همچون شـــاخص ضریب تعیین R2 متغیرهای مکنون درون‌زا در راستی آزمایی مدل نقشی حیاتی ایفا می‌کنند . از نتایج گزارش‌شده در جدول (۸) واضح است که در تمامی روابط موجود در مدل مقادیر t بزرگ‌تر از ۱/۹۶ بوده و در سطح ۹۵ درصد معناداری قرار می‌گیرد. از سوی دیگر ضریب مربوط به متغیرهای مکنون درون‌زا (وابســـته) در مدل ســـاختاری نشـــان‌دهنده تأثیر یک متغیر برون‌زا بر یک متغیر درون‌زا هست که مقادیر بالای آن نشـــان‌دهنده بـــرازش بهتر مدل بوده و ملاکی برای ارزیابی مدل می‌باشـــد. نتایج حاصل از مقادیر R2 متغیرهای مکنون درون‌زا این‌گونه بیان می‌دارد که متغیرهای پدیده محوری، عوامـــل مداخله‌گر و عوامل بســـتر یا زمینـــه‌ای توانایی پیش‌بینی ٪ ۶۱/۵ از تغییـــرات راهبردها و اقدامات را داشـــته‌اند. این در حالی است که شرایط علّی نیز به‌تنهایی قادر به‌پیش بینی ٪ ۳۵/۷ از واریانـــس تغییرات پدیده محوری بوده‌اند. همچنین پیش‌بینی ٪ ۲۱/۴ از تغییرات پیامدها توســـط فاکتـــور راهبردهـــا و اقدامات انجام‌گرفته اســـت. بعلاوه یافته‌های پژوهش حاکـــی از مقادیر مثبت Q2 برای متغیرهای درون‌زای مدل تحت بررســـی می‌باشـــد به همین منظـــور مقادیر مرتبط برای پدیده محوری، راهبردها و اقدامات و درنهایت پیامدها در جدول (۹) نشـــان داده‌شده‌اند. درنهایت می‌توان این‌گونه اســـتنباط کرد که مدل ساختاری مورد مطالعه مورد تایید قرارگرفته و می‌توان به قابلیت اطمینان بالا ازآن‌جهت ارزیابی عملکرد مالی شرکت‌های پتروشیمی استفاده کرد. همچنین به‌واسطه بررسی مقدار GOF در جدول (۷) می‌توان این‌گونه برداشت نمود که مدل ارائه‌شده دارای برازش مطلوبی بوده و داده‌های گردآوری‌شـــده قادر به پوشـــش مناسب مدل طراحی‌شده باقدرت بالا می‌باشند.

$$GOF = \sqrt{\overline{Communalities} \times \overline{R^2}} GOF = \sqrt{\overline{Communalities} \times \overline{R^2}} \quad (۱)$$

جدول ۷

نتایج برازش کلی مدل بر اساس معیار GOF

$\overline{Communalities}$	$\overline{R^2}$
۰,۴۱۸	۰,۵۶۶

$$GOF = \sqrt{0.418 \times 0.566} = 0.486$$

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

جدول ۸

نتایج مربوط به معناداری روابط بین متغیرها

مسیر: متغیر مستقل ß متغیر وابسته	ß	T_value	سطح معناداری	نتیجه
شرایط علّی ß پدیده محوری	۰,۵۹۷	۱۱,۸۸۴	۰,۰۰	معنادار
پدیده محوری ß راهبردها و اقدامات	۰,۴۳۱	۹,۷۸۰	۰,۰۰	معنادار
عوامل بستر یا زمینه‌ای ß راهبردها و اقدامات	۰,۲۴۷	۵,۷۴۶	۰,۰۰	معنادار
عوامل مداخله‌گر ß راهبردها و اقدامات	۰,۳۶۰	۷,۰۲۷	۰,۰۰	معنادار
راهبردها و اقدامات ß پیامدها	۰,۴۶۲	۷,۷۲۷	۰,۰۰	معنادار

*یافته‌های پژوهش

جدول۹

قدرت پیش‌بینی مدل در خصوص متغیرهای وابسته و نتایج مربوط به ضریب تعیین آن‌ها

متغیرهای وابسته	Q^2	R^2	نتیجه
پدیده محوری	۰,۱۹۴	۰,۳۵۷	مطلوب/ مثبت
راهبردها و اقدامات	۰,۲۹۴	۰,۶۱۵	مطلوب/ مثبت
پیامدها	۰,۰۷	۰,۲۱۴	مطلوب/ مثبت

*یافته‌های پژوهش

جدول۱۰

نتایج رتبه‌بندی متغیرهای اصلی پژوهش به کمک آزمون فریدون

آماره‌های آزمون	
۹,۵۳۱	مقدار آماره کای دو
۵	درجه آزادی
۰,۰۹۰	سطح معناداری

*یافته‌های پژوهش

جدول ۱۱

نتایج رتبه‌بندی زیرمولفه ها به کمک آزمون فریدمن

آماره‌های آزمون	
۳۷۵,۰۴۹	مقدار آماره کای دو
۲۲	درجه آزادی
۰,۰۰	سطح معناداری

*یافته‌های پژوهش

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

بحث و نتیجه‌گیری

ارزیابـی عملکرد فرآیندی اسـت که به‌منظـور آگاهی از عملکرد سـازمان و ارائه بازخوردهای لازم برای بهبود و ارتقای عملکرد سـازمانی انجام می‌شـود. ازاین‌رو، اسـتقرار نظام کنترل و ارزیابی عملکرد، عاملی حیاتی برای پیاده‌سـازی مؤثر استراتژی‌های سازمان محسوب می‌شود. پژوهش حاضر در راستای ارزیابی تأثیر برخی از ابعاد مهم بر عملکرد مالی صنعت پتروشیمی به دو صورت کیفی و کمی به بررسی موضوع پرداخته است.

متغیرهـای اصلی مورد بررسـی عبارتند از شـرایط علّی، پدیده محـوری، راهبردها و اقدامات، عوامل بستر یا زمینه‌ای و در انتها عوامل مداخله‌گر. به‌منظور پیشبرد اهداف پژوهش و بررسی اثر هر یـک از عوامل مذکور از روش نظریه داده بنیاد در بخش کیفی و روش معادلات سـاختاری در بخش کمی استفاده‌شـده است. در این راسـتا از تعداد ۲۰ نفر خبره صنعت پتروشیمی به‌منظور بهره‌گیری از مصاحبه عمیق با جامعه خبرگان استفاده‌شـده است. سپس به‌منظور اطمینان از پایایی پرسشنامه طراحی‌شـده به کمک روش اشـتراوس و کوربین، اعتبار سـنجی مدل تحت بررسـی و میزان قدرت برازش آن، آلفای کرونباخ و معادلات ساختاری بکار رفته است.

در مرحلـه کدگذاری باز، محـوری و انتخابی تعداد ۹۸ گویه شناسایی‌شـده‌اند. در این میان با توجه به نرمال نبودن توزیع داده‌ها بر اساس نتایج آزمون فریدمن در جدول(۱۰) مشاهده می‌شود که فرض صفر آزمون فرید من مبنی بر یکسـان بودن میانگین فاکتورها تایید می‌شود. ازآنجایی‌که سطح معناداری آزمون با مقدار آماره ۹/۵۳۱ برابر با ۰/۰۹ و بیشـتر از ۰/۰۵ می‌باشـد می‌توان اظهار داشت که میزان اهمیت فاکتورهای موردمطالعه یکسـان بوده اسـت. از سـوی دیگر با توجه به نتایج جدول (۱۱) فـرض صفـر آزمون فریدمن رد و فرض مقابل آن مبنی بر متفـاوت بودن میانگین زیر مؤلفه‌ها تایید می‌شود. بنابراین می‌توان اظهارنظر کرد که میزان اهمیت زیر مؤلفه‌های موردمطالعه در تحقیق یکسان نبوده و متفاوت است.

به‌منظور بررسـی معنی‌داری ضریب مسـیر یا همان بتا باید معناداری مقدار t-value برای هر ضریب مسیر موردتوجه قرار گیرد. از همین رو روابط ذکرشده موردبررسی قرار گرفت: ۱- تأثیر شرایط علّـی بـر مقوله محوری ۲- تأثیر مقوله محـوری بر راهبردها ۳-تأثیر شـرایط و زمینه‌ها بر راهبردها ۴- تأثیـر مداخله‌گرهـا بر راهبردها ۵- تاثیرراهبردها بر پیامدهـا. در ادامه به تفکیک میزان تأثیر هر یک ارائه‌شده است.

فرضیه اول : شرایط علّی بر پدیده محوری تأثیر معناداری دارد.

نتایج بررسـی فرضیه اول پژوهش نشان می‌دهد که شرایط علّی بر پدیده محوری تأثیر مثبت و معناداری دارد. با افزایش یک انحراف استاندارد در نمرات شرایط علّی، شاهد افزایش در نمرات پدیده محوری به‌اندازه ۰,۵۹۷ انحراف اسـتاندارد خواهیم بود. لذا می‌توان این‌گونه استنباط نمود که فرضیه

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

اول تحقیق مبنی براثر گذاری شرایط علّی بر پدیده محوری با احتمال ۹۵ درصد و با توجه به داده‌های گردآوری‌شده تأیید شد.

فرضیه دوم: پدیده محوری بر راهبردها و اقدامات تأثیر معناداری دارد.

بررسی ضریب اثر پدیده محوری بر راهبردها و اقدامات نشان میدهد که پدیده محوری بر راهبردها و اقدامات تأثیر مثبت و معناداری دارد. با افزایش یک انحراف استاندارد در نمرات پدیده محوری، شاهد افزایش در نمرات راهبردها و اقدامات به‌اندازه ۰,۴۳۱ انحراف استاندارد بود. لذا می‌توان گفت که فرضیه دوم تحقیق مبنی براثر گذاری پدیده محوری بر راهبردها و اقدامات با توجه به داده‌های گردآوری‌شده تأیید شد.

فرضیه سوم: عوامل مداخله‌گر بر راهبردها و اقدامات تأثیر معناداری دارد.

بررسی ضریب اثر عوامل مداخله‌گر بر راهبردها و اقدامات نشان میدهد که عوامل مداخله‌گر بر راهبردها و اقدامات تأثیر مثبت و معناداری دارد. با افزایش یک انحراف استاندارد در نمرات عوامل مداخله‌گر، شاهد افزایش در نمرات راهبردها و اقدامات به‌اندازه ۰,۳۶۰ انحراف استاندارد بود. بنابراین فرضیه سوم تحقیق مبنی براثر گذاری عوامل مداخله‌گر بر راهبردها و اقدامات تأیید شد.

فرضیه چهارم: عوامل بستر یا زمینه‌ای بر راهبردها و اقدامات تأثیر معناداری دارد.

با توجه به داده‌های پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که عوامل بستر یا زمینه‌ای بر راهبردها و اقدامات تأثیر مثبت و معناداری دارد. با افزایش یک انحراف استاندارد در نمرات عوامل بستر یا زمینه‌ای، شاهد افزایش در نمرات راهبردها و اقدامات به‌اندازه ۰,۲۴۷ انحراف استاندارد خواهیم بود. بنابراین می‌توان این‌گونه استنباط نمود که فرضیه چهارم تحقیق مبنی براثر گذاری عوامل بستر یا زمینه‌ای بر راهبردها و اقدامات تأیید شد.

فرضیه پنجم: راهبردها و اقدامات بر پیامدها تأثیر معناداری دارد.

بررسی اثر راهبردها و اقدامات بر پیامدها نشان میدهد که راهبردها و اقدامات بر پیامدها تأثیر مثبت و معناداری دارد. با افزایش یک انحراف استاندارد در نمرات راهبردها و اقدامات، شاهد افزایش در نمرات پیامدها به‌اندازه ۰,۴۶۲ انحراف استاندارد خواهیم بود. لذا می‌توان گفت که فرضیه پنجم تحقیق مبنی براثر گذاری راهبردها و اقدامات بر پیامدها مورد تایید قرار گرفت.

لذا با توجه به نتایج تجزیه‌وتحلیل‌های ساختاری می‌توان نتیجه گرفت مدل ارزیابی عملکرد مالی به‌دست‌آمده از برازش مناسبی برخوردار است.

منابع

دانائی فرد، حسن، الوانی، سید مهدی و آذر، عادل (۱۳۹۸). *روش‌شناسی پژوهشی کیفی در مدیریت: رویکردی جامع*. چاپ اول انتشارات اشراقی اصفهان

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

پیوندی ثانی، محمدحسن (۱۳۹۸). *نگرشی تحلیلی بر صنعت پتروشیمی*. چاپ دوم، انتشارات انجمن خوردگی ایران.

شـــفیعی، مرتضی (۱۳۹۶). طراحی مدل تحلیل پوششـــی داده‌های چند ســـطحی در ارزیابی کارایی مؤسسات مالی. *مجله تحقیق در عملیات در کاربردهای آن*، دوره۱۴، شماره ۲، صص ۶۶-۵۹.

Abdi, H. & Williams, L. J. (2010). Principal component analysis. *Wiley interdisciplinary reviews: computational statistics*, *2*(4), 433-459.

Akter, S., D'ambra, J., & Ray, P. (2011). An evaluation of PLS based complex models: the roles of power analysis, predictive relevance and GoF index. *ro.uow.edu.au, 1-15*.

Alidrisi, H., Aydin, M. E., Bafail, A. O., Abdulal, R., & Karuvatt, S. A. (2019). Monitoring the performance of petrochemical organizations in Saudi Arabia using data envelopment analysis. *Mathematics*, *7*(6), 519.

Ali, A. & Faisal, S. (2020). Capital structure and financial performance: A Case of Saudi Petrochemical Industry. *The Journal of Asian Finance, Economics, and Business*, *7*(7), 105-112.

Abdel-Basset, M., Ding, W., Mohamed, R., & Metawa, N. (2020). An integrated plithogenic MCDM approach for financial performance evaluation of manufacturing industries. *Risk Management*, *22*(3), 192-218.

Dahooi, J. H., Kazimieras Zavadskas, E., Salar Vanaki, S., Reza Firoozfar, H., Lari, M., & Turskis, Z. (2019). A new evaluation model for corporate financial performance using integrated CCSD and FCM-ARAS approach. *Economic research-Ekonomska istraživanja*, *32*(1), 1088-1113.

Han, Y., Long, C., Geng, Z., Zhu, Q., & Zhong, Y. (2019). A novel DEACM integrating affinity propagation for performance evaluation and energy optimization modeling: application to complex petrochemical industries. *Energy Conversion and Management*, *183*, 349-359.

Hwang, E., Baloglu, S., & Tanford, S. (2019). Building loyalty through reward programs: The influence of perceptions of fairness and brand attachment. *International Journal of Hospitality* Management, 76, 19-28

Hegazy, M., Hegazy, K., & Eldeeb, M. (2020). The Balanced Scorecard: Measures That Drive Performance Evaluation in Auditing Firms. *Journal of Accounting, Auditing & Finance,1-26.*

Helms, J. E., Henze, K. T., Sass, T. L., & Mifsud, V. A. (2006). Treating Cronbach's alpha reliability coefficients as data in counseling research. *The counseling psychologist*, *34*(5), 630-660.

Javadi, S. M., Ghanbari, A. M., & Anisi, A. (2018). Financial Performance Evaluation of the Gas Distribution Companies of National Iranian Gas Company. *Petroleum Business Review*, *2*(2), 2-13.

Kneipp, J. M., Gomes, C. M., Bichueti, R. S., Frizzo, K., & Perlin, A. P. (2019). Sustainable innovation practices and their relationship with the performance of industrial companies. *Revista de Gestão*, 2(26), 94-111.

Karimi, A. & Barati, M. (2018). Financial performance evaluation of companies listed on Tehran Stock Exchange. *International Journal of Law and Management, 60(3), 885-900.*

Lucato, W. C., Costa, E. M., & de Oliveira Neto, G. C. (2017). The environmental performance of SMEs in the Brazilian textile industry and the relationship with their financial performance. *Journal of environmental management*, *203*, 550-556.

Mahrani, M. & Soewarno, N. (2018). The effect of good corporate governance mechanism and corporate social responsibility on financial performance with earnings management as mediating variable. *Asian Journal of Accounting Research, 3(1), 41-60*.

Ousama, A. A. (2019). The association between intellectual capital and financial performance in the Islamic banking industry . *International Journal of Islamic and Middle Eastern Finance and Management*, 13(1), 75-93.

Ozkan, N. C. (2017). Intellectual capital and financial performance: A study of the Turkish Banking Sector. . *Borsa Istanbul Review*, 190-198.

Peterson, M. & Rathod, U. (2017). Collaborative practices with suppliers in Indian manufacturing multinationals. *Journal of Global Operations and Strategic Sourcing, 10(2), 206-231*.

Seidel, S. & Urquhart, C. (2016). On emergence and forcing in information systems grounded theory studies:

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]

The case of Strauss and Corbin. *Enacting Research Methods in Information Systems, 1*, 157-209.

Tong, J. (1999). An integrated model of information systems adaption in small businesses. *Journal of management information systems, 15(4), 187-214*.

Tan, L. P. & Wong, K. Y. (2015). Linkage between knowledge management and manufacturing performance: a structural equation modeling approach. *Journal of knowledge management, 19(4), 814-835*.

Verma, A. S. (2018). Application of interpretive structural modelling to establish interrelationships among the enablers of supply chain competitiveness. *Materials Today: Proceedings,*, 5(2), 4818-4823.

Wang, Y., Ma, R. L., & Chen, J. (2019). Performance Evaluation and Dynamic Evolution Analysis of Listed Companies in Fujian Province. DES*tech Transactions on Economics, Business and Management, (icem), 306-311*.

Yang, J., Xia, Y., Zhang, K., Yang, L., & Zhang, Z. (2018). Financial Performance Evaluation Based on IPA Taking XX Power Supply Bureau as an Example. *International Journal of Economics and Finance*, *10*(12), 67-76.

[Downloaded from iieshrm.ir on 2026-11-11]